

ŠENTJERNEJSKO *glasilo*

GLASILO OBČINE ŠENTJERNEJ - Letnik XII - Številka 149 - Februar 2021

03 : OBČINA OBVEŠČA

*Zelena luč za dom starejših
občanov v občini Šentjernej*

14 : GOSPODARSKI UTRIP

*MZ KLAS d. o. o. – obeležili
30 let obstoja*

36 : NASVET ZA VAS

*Pomembna je kvaliteta
življenja*

V nadaljevanju predstavljamo nekaj podatkov o odzivnosti v program SVIT v letu 2020 za Zdravstveno regijo Novo mesto. Od 1. 1. do 31. 12. 2020 je bilo v program povabljenih 20.153 oseb, od tega 9.949 moških in 10.204 žensk. Odzivnost vabljenih po občinah prikazuje tabela 1.

V tabeli 2 prikazujemo kontaktne podatke SVIT-ovih točk, ki delujejo v posameznih zdravstvenih domovih v naši regiji, kamor lahko posamezniki pokličejo za vse dodatne informacije.

V kolikor potrebujete pomoč pri izpolnjevanju Izjave o prostovoljnem sodelovanju ali imate vprašanja v zvezi z napotitvijo na kolonoskopijo v okviru Programa Svit, se lahko obrnete tudi na klicni center na telefonsko številko 01 62 04 521 ali elektronski naslov svit@nijz.si

Vir: Nacionalni inštitut za javno zdravje, Center za zgodnje odkrivanje raka. ■

Tabela 2: Seznam Svitovih kontaktnih točk v zdravstveni regiji Novo mesto.

Zdravstveni dom	Delovni čas SVIT-ove kontaktne točke	Kontaktna oseba	Kontaktne podatki
Črnomelj	Torek in sreda od 13. do 14. ure	Katarina Brgan Petric	07 30 61 723
Krško	Ponedeljek od 11. do 13. ure	Helena Žulič	051 633 501
Metlika	Torek 12. do 14. ure	Saša Pezdirc Mirna Nemanič	07 36 91 423
Novo mesto	Petek med 9. in 11. uro	Mojca Šenica	07 39 16 766
Trebnje	Torek med 8. in 11. uro	Tjaša Kotar	07 34 81 802

Tabela 1: Odzivnost vabljenih v zdravstveni regiji Novo mesto po občinah v letu 2020.

Občina	Odzivnost	Odzivnost - moški	Odzivnost - ženske
Mirna Peč	81,53 %	78,89 %	83,94 %
Semič	77,78 %	69,32 %	85,37 %
Dolenjske Toplice	74,48 %	70,19 %	78,79 %
Šentrupert	71,66 %	65,97 %	77,84 %
Šentjernej	70,33 %	66,88 %	73,68 %
Kostanjevica na Krki	69,17 %	65,22 %	73,02 %
Šmarješke Toplice	69,09 %	63,64 %	74,31 %
Straža	68,78 %	62,91 %	74,03 %
Mirna	67,89 %	61,26 %	74,48 %
Mokronog-Trebelno	67,59 %	62,69 %	71,79 %
Črnomelj	67,21 %	61,34 %	72,56 %
Škocjan	66,13 %	62,98 %	69,85 %
Trebnje	65,69 %	57,14 %	75,78 %
Novo mesto	63,83 %	57,48 %	69,77 %
Krško	60,21 %	53,25 %	66,89 %
Metlika	60,00 %	53,19 %	66,56 %
Žužemberk	58,40 %	52,00 %	65,59 %
NOVO MESTO	65,31 %	59,04 %	71,42 %

BIODIVERZITETA OKOLI VSAKE SLOVENSKE VASI

DR. DAVORIN TOME

Slovenci veljamo tudi za narod popotnikov. Radi obiskujemo druge države, kjer si ogledujemo stvari, za katere smo doma prikrajšani: tropske obale, monumentalne zgradbe, drugačne kulture, eksotične živali in rastline. Ker toliko potujemo, človeka včasih prešine, da smo v rodni državi videli že vse, kar se videti da. Daleč od tega! Samo če pogledamo biodiverzitetu. Biodiverzitetu so vsa živa bitja, od živali in rastlin, do gob in bakterij, ter vse zgodbe, ki jih pišejo njihova življenja. Na tisoče jih je, okoli vsake slovenske vasi so in, zagotavljam vam, večine niste videli niti slišali še nikoli.

V evropskih razmerah Slovenija velja za eno bogatejših držav z biodiverzitetu. Nekaj 10.000 naj bi v Sloveniji živelu samo živalskih vrst. Veliko k tej pestrosti prispeva geografski položaj države. Na zahodu se ozemlje dotika Sredozemlja, na severu sega pod Alpe, na vzhodu do panonskih ravnin in na jugu med dinarsko hribovje. In ker ima vsaka od teh štirih pokrajin, svoje značilne živali in rastline, jih je na koncu, ko jih seštejemo, pač zelo veliko. A da bi se s to pestrostjo narave znali tudi pohvaliti, kot se pohvalimo, da smo hodili po kitajskem zidu, ali da smo na vrhu Eifflovega stolpa popili kavo, jo moramo najprej znati ceniti. V nasprotnem bomo še naprej živeli v prepričanju, da je sploh ni ali da je povsem nepomembna, kar seveda ne drži.

Medved in ris sta verjetno najbolj prepoznavni vrsti pri nas. Z njima se znamo občasno celo tudi pohvaliti. Sta pač dve od naših največjih in najbolj karizmatičnih živali. Manjše vrste so skoraj brez izjeme neprepoznave. A prav med najmanjšimi se pomen biodiverzitetu najbolj pokaže. Kisik, ki ga dihamo – delajo ga rastline, največ ga naredijo drobne, enocelične alge v rekah, jezerih in morjih. Pitna voda – čistijo nam jo za noht veliki nevretenčarji in bakterije. Hrana, ki jo jemo – tudi to je biodiverzitetu, saj vsa hrana prihaja iz živih bitij, prostoživečih ali gojenih doma. In da hrana »raste« so potrebne še številne druge vrste: oprasovalci, ki zaplodijo sadeže; deževniki, ki mešajo prst, da ostane rodovitna; ptice, pikapolonice, pajki, ki lovijo škodljivce v kmetijstvu in še in še.

Na Nacionalnem inštitutu za biologijo (NIB) biodiverzitetu raziskujemo že 60 let. Opažamo, da se je v tem času njena pestrost v Sloveniji zelo zmanjšala – v veliki meri kot posledica

sprememb, ki smo jih v okolju naredili ljudje. In prav ljudje smo tudi tisti, ki lahko in ki moramo te spremembe ustaviti – kdo nam bo sicer delal kisik, čistil vodo in kako bomo prišli do hrane in drugih nenadomestljivih dobrin iz narave? Na NIB smo prepričani, da to lahko dosežemo. Da bi kaj naredili tudi na področju uresničevanja tega prepričanja, s še devetimi partnerji sodelujemo v evropskem projektu LIFE Naturaviva, katerega cilj je čim več ljudi v Sloveniji seznaniti s tem, kaj biodiverzitetu je, kako pomembna je za nas in kaj lahko naredimo, da jo bomo ohranili. Več o projektu in naših aktivnostih lahko preberete na spletni strani: <https://www.naturaviva.si/>. ■

Ste že kdaj videli rdečeglavega kraljička? Pri nas je pogost in splošno razširjen, tako da nam za to, da si ga ogledamo, ni treba v tujino, niti ne daleč od doma.